

BIBLIOTECA
V R E M I I

F. W. HERMANN

**MATERIALISM
N E M U R I R E
Ș I
SCOPUL VIETII**

Nr.

1

BUCUREȘTI
STRADA OLTENI, 45

Nr.

1

BIBLIOTECA VREMII

Nr. 1

F. W. HERMANN

**MATERIALISM
NEMURIRE
ȘI
SCOPUL VIEȚII**

BUCUREȘTI

Tipografia „Cartea de Aur” Strada Smârdan 4

Proprietatea Bibliotecii
Universității Iași

Ip-56

Cum lămurește materialismul activitatea noastră intelectuală ?

Materialismul susține că omul constă numai din materie; un suflet nemuritor n'ar exista. „Iată“, spune el, „ceea ce numim suflet nu este altceva decât o funcție îndeplinită de cel mai sensibil dintre organe, de creier“. Cu cât fibrele creierului sunt mai sensibile, cu cât el este mai greu, cu cât circumvoluțiunile sunt mai numeroase, cu atât mai mare este puterea intelectuală a omului. „Sufletul este un produs al dezvoltării creierului, așa cum activitatea mușchilor este un produs al dezvoltării mușchilor“. Așa spune materialistul Carol Vogt, care în altă parte afirmă și ne asigură că: „activitatea voinței și a sensibilității stă în același raport cu creierul, după cum stă fierea cu ficatul. După cum ficatul produce fierea, fără ca tu să ai vreun cuvânt de zis, tot așa, creierul emite gânduri care devin acte de voință, porniri și patimi“.

Oare viața intelectuală este într'adevăr nimic mai mult decât un product al materiei cenușii ? Oare creierul emite gânduri tot așa ca și pielea sudoarea ? În orice caz afirmația că omul este o făptură lipsită de intelect, este o afirmație care la rândul ei este lipsită de inteligență.

Pentru a arăta curioasa logică a materialismului, spune cândva un gânditor: „Fără creier nu sunt gânduri! Un deranjament în creieri aduce cu sine un deranjament în gândire. Astfel făurește creierul gândurile.

Fără instrumente, niciun fel de muzică. O deterioare a instrumentului aduce cu sine o deterioare a muzicii. Deci instrumentul făurește muzica. Un compozitor este deci de netrebuință. Ce instrument minunat!

Cu toate acestea nu vrem să fim atâta de sarcastici ca acest autor, ci vrem să dăm șapte motive cari ne îndrituiesc să susținem că există o activitate a intelectului.

După o lege de necontestat trebuie ca

efectul să corespundă cauzel.

Putem înțelege cum o cauză materială, ficatul, poate să corespundă unui efect material, fierea; însă nu putem înțelege cum creierul, materie, să dea la iveală gândul care este imaterial, spiritual.

Dacă gândul este cauzat de creier,

dece nu gândesc animalele

despre: Dumnezeu, virtuți, nemurire, bine, adevăr, frumos? Căci după Ludwig Büchner, (Kraft und Stoff-Putere și Materie), nu este nicio diferență esențială între creierul unui animal și creierul unui om. Să nu fie oare în om ceva care este mai

presus de materie și care nu este de găsit la animale?

Dacă sufletul ar fi numai o funcție a creierului, cum se pot lămurii atunci unele cazuri dovedite, când

părți din creier au fost distruse, fără ca posibilitatea de a gândi să fie intrucâtva influențată prin aceasta?

Să nu fie oare în noi o existență spirituală, care să poată lucra și cu un aparat defect?

Dacă nu ar fi în noi o existență spirituală, care să poată manifesta independent de trup, atunci **de unde ar veni gândirea, vederea și auzul**, tocmai atunci când trupul este în somn, sau într-o moarte aparentă, cum este cazul cu somnambulii și cu morții în aparență?

Adeseori nu vedem și nu auzim nimic,

cu toate că ochii noștri stau deschiși și urechile noastre sunt sănătoase, adică nimic nu stă în drumul posibilităților de percepere a simțurilor noastre. Lucrul acesta nu se poate lămurii altfel, decât socotind că acel „eu” care gândește și observă în noi s'a sustras dela aceste subiecte.

Prin paralizie, atacuri de apoplexie, sau prin cine știe ce fel de rănire,

poate să intervie o stagnare în gândire.

Însă de îndată ce obstacolul este înlăturat, reîncepe gândirea activitatea ei.

Aici avem dovada că „numai reacția pe care creierul o avea asupra organului de vorbire a fost împiedicată; posibilitatea intelectuală însă a rămas intactă”. Spiritul, neîmpiedicat în activitatea lui, își manifestă această activitate de îndată ce aparatul este în ordine.

Dacă ar fi creierul într'adevăr observatorul tuturor lucrurilor din lumea exterioară nu este atunci lucru de mirat că

despre el însuși nu știe creierul nimic,

și nici despre activitatea lui în corp? Acest organ care cuprinde și cercetează lumea întreagă, ar trebui să știe mai întâi despre el însuși.

Deci, vedem din cele arătate mai sus că organul cel mai sensibil al omului, creierul, este numai instrumentul spiritului care locuiește în el, iar nu cum susține materialismul, că ar fi soriginea gândurilor.

Aparatul de telegrafiat poate să fi ajuns la o desăvârșită perfecție, cu toate acestea el nu va crea niciodată o telegramă dacă în fața lui n'ar sta o inteligență, o persoană, care să facă acest lucru. Tot astfel creierul cel mai bun nu poate făuri gânduri; nemuritorul spirit face acest lucru, iar creierul nu-i slujește de cât ca instrument. Cum se contopesc spirit și materie în noi, putem să lămurim tot atâta de puțin, după cum putem să lămurim magnetismul care se contopește cu oțelul, ori electricitatea cu firul electric. Nu ne îndoim însă de această contopire, cu toate că ea

este tainică și de nelămurit. Tot astfel nu trebuie să ne îndoim de legătura dintre spiritul și trupul nostru, cu toate că n'o putem lămuri.

Biblia are dreptate când afirmă că omul este făcut dintr'o parte muritoare și alta nemuritoare. Numai trupul va fi pus în mormânt. „Trupul trebuie să se întoarcă în pământ, cum a fost și spiritul trebuie să se întoarcă la Dumnezeu care l-a dat” (Eclesiast 12⁷). Nu mormântul este patria vecinică, ci lumea de dincolo, care ne este încă necunoscută.

Și dacă lucrul acesta este adevărat, atunci numai cineva ușuratic poate trece cu nepăsare peste întrebarea: unde vom rămâne după moarte?

Noi înșine ne făurim soarta noastră, cea de dincolo. Cel ce dorește a sta cândva în fața dreptului Judecător și a auzi din gura Lui cuvintele îmbucurătoare: „Intrați în bucuria Stăpânului vostru”, acela trebuie să fie de pe acum în pace și în ordine cu Dumnezeu.

Lucrul acesta este posibil. Dumnezeu însuși ne-a dat această posibilitate trimițând în lume pe Isus Mesia. Cel ce L-a primit pe Isus din toată inima lui, cel ce a experimentat ceea ce se numește iertarea păcatelor prin jertfa lui Isus pe Golgota, acela are deacum viața vecinică.

„Și viața vecinică este aceasta: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Isus Mesia, pe care L-ai trimis Tu”.

Tăcerea lui Dumnezeu

Intr'un loc își ridică unul mâna către cer, blestemând; va fi oare mâna lui pe dată paralizată?

Deloc!

Dincolo rostește un altul un jurământ fals; i se va lipi oare limba lui de cerul gurei?

Nicidecum!

Ici înfige un tâlhar cuțitul în inima unei ființe nevinovate; va cădea el oare trăsnet la pământ de dreptatea divină?

Ba de loc; nimic nu i se întâmplă!

Desfrânații, dând frâu poftelor lor, înlătură orice educație și morală și se lasă târșiți de patimile lor; li se întâmplă oare pe dată ceva?

Nimic!

Oamenii păcătuiesc și Dumnezeu zice: „Iată ce faci și eu tac”. (Ps. 50³¹).

De ce oare tace Dumnezeu în fața răului? Mulți oameni s'au poticnit la această întrebare. Atunci când David era urmărit de către vrăjmașii lui,

el strigă către cer: Doamne, Tu vezi: Nu tăcea!“ (Ps. 35³²). Iar atunci când profetul Habacuc vede puternica armată a Haldeilor pornind împotriva poporului lui Dumnezeu, el suspină cu îngrijorare zicând: „De ce privești tâlharii, — taci când cel rău înghite pe cel mai neprihănit decât el“ (Hab. 1¹³).

Din faptul că Dumnezeu nu răspunde imediat la rău, s'a tras concluzia că El nu există. Ba au mai fost unii cari L-au provocat și I-au spus: „Doamne, dacă ești, de ce nu mă pedepsești?“ Și noi, la rândul nostru, am vrea să întrebăm: „N'ar fi oare mai bine când fiecare păcat ar fi urmat imediat de pedeapsă, ca astfel Dumnezeu să-și arate existența și dreptatea Lui?“

La această întrebare doresc să dau următorul răspuns: Dacă Dumnezeu ar face acest lucru,

atunci n'ar mai fi niciun om pe pământ.

Dumnezeu ar fi trebuit de mult să ne fi nimicit pe toți, pentru că toți greșim în felurite chipuri și nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar. Mai departe trebuie de amintit că,

diferită cu totul este concepția dumnezeiască și concepția omenească despre dreptate.

Ceeace omul, după priceperea lui, numește „drept“, nu este încă chiar așa în ochii lui Dumnezeu; și invers; adeseori nu socotim dreptatea

lui Dumnezeu ca ceva drept și găsim purtarea Lui ca ceva nedrept. Gândurile lui Dumnezeu sunt cu mult mai înalte decât ale noastre, iar acțiunile Lui sunt călăuzite de alte principii, decât cele ale noastre.

O realitate este și faptul că

răul își găsește, hotărît, răsplata,

chiar când noi n'o vedem. Nu este oare pedeapsă faptul că un criminal nu poate privi nicicând, în voie, fața altuia; sau că întreaga-i viață este chinuit de conștiința-i rea; sau că din cauza vieții de păcate, se poartă și se trudește cu un trup măcinat de boală?

Și nu se întâmplă întotdeauna ca

Dumnezeu să nu răspundă la rău.

Când Israel a început să murmure împotriva lui Dumnezeu, au fost pe dată nimiciți de către șerpi înfocați. Când unii, sub conducerea lui Core, s'au răsvrătit împotriva lui Moise, pe dată fură înghițiți de către pământ. (4 Moise 16³¹). Și de câte ori se întâmplă ca oamenii să cadă, în vreme ce batjocoresc și blastămă pe Dumnezeu? Și dacă cu toate acestea Dumnezeu mai tace încă, se știe că

este o lege: cum este sămânța, tot așa și recolta.

Această lege rămâne. Și cele zise de marele

Evreu care a crezut în Isus, de Saul din Tars, că: „Ce seamănă omul aceea va și secera“, aceste cuvinte rămân în picioare vecinic, fiind venite dela Dumnezeu.

Și fie că vom crede sau nu, vine o zi de socoteală, în care Dumnezeu va da fiecăruia după faptele sale, zi în care dreptatea lui Dumnezeu va netezi multe, zi însă pe care n'o vedem încă. Și cu toate acestea Dumnezeu totuși tace față de rău? De ce oare?

Pentru ca omul să aibă timp să se întoarcă la El.

Căci așa ne spune Saul din Tars, pe care l-am amintit mai sus: — „Nu știi tu că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăință?“. Iar un alt Evreu care a crezut în Isus, Simon-Petru, scrie într-alt loc: „Să socotiți răbdarea Domnului nostru drept mântuire“. Nu a fost oare tot așa cu Ninive? De ce a dat Dumnezeu acelor nelegiuți, 40 zile de îndurare? Pentru ca să aibă timp să se întoarcă la El. Când mila lui Dumnezeu vine în lume, ea vine cu armăsari înaripați; însă când se coboară mânia lui Dumnezeu, ea coboară încet și zăbovind. Dumnezeu nu se grăbește nici odată ca să pedepsească sau să condamne, pentru că așteaptă întoarcerea omului la El. De aceea întârzie Dumnezeu, pentru ca să vadă dacă nu izvorăsc, la urma urmei, lacrimi de căință din

ochii noștri. Vai nouă, dacă nu luăm în seamă această răbdare a lui Dumnezeu și în loc de a veni la El, ne împietrim inimile!

Dumnezeu tace

pentru că El nu are plăcere în pedepse.

— „Căci El (Dumnezeu) nu chinuște, și nici nu măhnește din toată inima pe copii oamenilor” așa ne spune profetul Ieremia în ale lui Plângeri (3³⁹).

I. Knox *) spunea că întotdeauna a pedepsit pe copiii lui cu lacrimi în ochi. Și Dumnezeu să fie oare mai groaznic? El spune Israelului, prin gura profetului Ieremia: — „Imi este Efraim un fiu scump ori un copil al desfătării? ... de aceea este turburat lăuntru Meu și voi eu avea milă negreșit de el”. Noi însă, cu păcatele noastre, punem nuiua în mâna lui Dumnezeu și-I spunem: „Haide, pedepsește-mă”. El însă ne răspunde în sfântă dragoste și jură cu un sfânt jurământ: „Pe viața mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului, ci să se întoarcă dela calea lui și să trăiască”. Dumnezeu vrea să îmbrățișeze pe fiul rătăcit, iar pe cel răzvrătit vrea să-l reprimească în familia Lui.

Și pentru că nu ar avea bucurie să te vadă

*) Un mare reformator, 1505-1572.

pierdut în păcate, de aceea dă dovadă de îndurare și răbdare.

Dumnezeu tace

pentru că Isus Mesia se roagă pentru cei păcătoși.

Isus ne spune odată pilda următoare: Un grădinar a rugat pe stăpânul grădinei pentru un pom care nu făcea roadă și care era sortit tăerii, iar stăpânul a îngăduit pomului încă un an de viațuire. Isus vrea să ne arate prin această pildă că tot astfel intervine și El pentru omul sortit pieirii. El a făcut totul pentru noi. Lucrul cel mai mare pe care L-a făcut a fost atunci când pe Golgota a luat asupra-Și păcatele întregii omeniri, dând posibilitatea fiecăruia să capete, prin jertfa Lui, iertarea păcatelor.

Tăcerea lui Dumnezeu este vremea noastră de îndurare.

De aceea: „Dați cinste Fiului” Ps. 2¹¹.

Cu Dumnezeu trebuie să ne împăcăm, mai înainte ca El să ne grăiască, în mânia Lui, în ziua judecății.

Are vreun scop viața noastră ?

Marele filosof Fichte scrie : „Gândirea și învățătura omului nu poate, la urma urmei, să aibă altă țință decât aceea de a răspunde la întrebarea : Care este rostul omului și cari sunt mijloacele prin care se poate ajunge, mai sigur, la acest rost ?”

Întrebarea aceasta trebuie să fie, pentru omul gânditor, cea dintâi chestiune pe care și-o pune. Nu numai cea dintâi, ci și cea mai importantă, căci de răspunsul pe care-l dăm acestei întrebări depinde alcătuirea vieții noastre. Dacă trăesc numai pentru lumea aceasta, atunci ideale mai înalte, dumnezeiești, nu vor putea să mă atragă. Dacă însă cred că sunt sortit pentru o viață viitoare, atunci nu mă voi lăsa influențat mult prea mult de lucrurile lumii acesteia.

Întrebarea de mai sus nu există însă pentru milioane de oameni. Trăesc, zile după zile, fără a-și da vreodată socoteala de rostul existenței lor pe pământ. Lucru curios cu omul ! Chestiunile cari sunt pe placul lui și căreia îi aparține și întrebarea de mai sus, sunt ocolite.

Este oare un lucru înțelept ? De ce să nu privim această chestiune în miezul ei ? Poate că lucrul

acesta ne va da prilejul ca viața noastră să capete un conținut mai bun.

Întrebarea, pusă ca titlu la aceste rânduri, lasă să se întrevadă că omul este o ființă superioară celorlalte ființe de pe pământ. De aceea el are un rost mai înalt decât acela al unei mașini sau al unui animal. Cine cutează să se împotrivească acestei afirmațiuni ? Filosof sau măturător de străzi, militar sau meseriaș, orice om va prețui mai mult scopul vieții lui decât pe acela al unui animal. Și cu toate acestea au fost oameni cari au spus :

„Viața n'are niciun rost și sens !”

„A sfârși cu ea este cea mai mare înțelepciune”. Iată omul : deodată se ivește pe lume, crește, se dezvoltă, câștigă în destoinicie și când a ajuns la apogeu, dispare. El devine mai slab, mușchii amorteșc. Boli de tot soiul se ivesc și în curând este zadarnică orice căutare. Este ca un cocoloș de pământ, care se rostogolește la întâmplare ; o picătură de apă care se ivește dintr'odată, pentru a dispărea în curând ; un firicel de iarbă care înverzește o scurtă vreme, pentru a se vesteji mai târziu ; un fluture de o zi, care zumzue o clipă pentru a nu mai fi în cea următoare.

Am căutat să mă împac cu aceste gânduri. Omul meu lăuntric se împotriva însă și îmi spunea : „Nu, țința vieții tale nu este mormântul, ci vecinicia ; rostul vieții tale nu constă într'o înflorire și o vestejire, ci într'o viață trăită pentru

Dumnezeu!" Oare Dumnezeu să fi făcut pe om fără nici un rost? Pentru asta să-l fi dăruit cu atâtea aptitudini? Pentru un firicel de iarbă să fi trimis Dumnezeu în lume pe Mesia Isus?

Nu, nu, acest lucru nu este cu putință! Putem să căutăm a ne convinge de această nebunie; ea nu ne va mulțumi și nu va putea să liniștească lăuntru nostru, conștiința.

Alții spun: „Fără îndoială, omul trebuie să aibă țeluri mai înalte: el trebuie

să muncească și să lupte, spre folosul său și al omenirii!

Privește pasărea; ea își face cuibul, strânge hrana și are grijă de puii săi. Dacă fac și eu același lucru, dacă îmi făuresc un cămin și dacă îmi hrănesc familia mea, mi-am ajuns oare scopul vieții? Astfel sunt nenumărați oameni cari, cu exactitatea și nepăsarea unui ceasornic, se silesc să câștige pâinea necesară și se pierd în meseria lor.

Și cine vrea să spună că această viață ar fi lipsită de rost? Insuși gândul că ești un șurub mititel în mașinăria lumii și astfel, prin munca ta, ajuți acest tot, însuși acest gând are ceva frumos în el. Ne-am ajuns însă, prin aceasta, rostul vieții? Conte Tolstoi, celebrul scriitor, spune: „Și eu am vrut același lucru. Mă gândeam să posed 24.000 hectare de pământ și 300 de cai și astfel să ajung la prosperitate. O voce lăuntrică

îmi șoptește însă: „Și apoi?”. Iar eu am răspuns: „Și apoi să culeg mai multe laude decât Goethe și Shakespeare laolaltă! Și iarăși auzii un glas: „Și apoi?”. Apoi să-mi îndeplinesc datoriiile vieții, să exist ca un om drept. Și vocea lăuntrică se făcu din nou auzită: „Și apoi?”. La gândul acesta am fost cuprins de un simțământ care se asemua cu acela când podeaua se scufundă sub tine. Avere, laude, cinste se tocesc ca și gheața în mână. Și apoi? Pentru viață avem nevoie de mai mult decât lucru și pâine; năzuim după bucuriile cerești, după mângăierea dumnezeiască, după o odihnitoare liniște a conștiinței. Iar pentru moarte avem nevoie de mai mult decât bani și avere; avem nevoie de mângăierea iertării păcatelor și de nădejdea unei fericiri vecinice. Vai de acela care își strânge numai comori pe pământ și nu este bogat în Dumnezeu!

Alți spun: „Ce? Ideale? Prostii! Aceasta este nenorocirea vremurilor noastre, că se mai găsesc încă atâția oameni idealști. La o parte cu ei! Voluptatea și plăcerile, iată totul. Ce este mai mult, sunt visuri.

Omul este pe pământ pentru a avea plăceri!

Minunat este pământul și face să te bucuri de plăcerile lumii. „Să mâncăm și să bem, căci mâine vom muri!”

Cum? Golirea unui număr oarecare de sticle

de vin, consumarea unor porții de mâncare, vizitarea unor spectacole, acesta să fie destinul nostru? Poate că tot așa a gândit și omul cel bogat, despre care se vorbește în Evanghelii și de aceea s'a cufundat în plăceri. De abia în vecinicie i s'au deschis ochii; acolo a descoperit, cu groază, că a trăit în zadar. Poate oare un om gânditor să găsească adevărata lui mulțumire în voluptate și plăceri?

O poveste orientală ne spune că un călător căută să scape de o fiară sălbatecă ce îl urmărea. Pentru a scăpa de pericol, el sări într-o fântână seacă. Agățat de o creangă, ce își avea rădăcina între pietrele din fântână, stătea acolo atârnat. Se găsea însă într-o situație grozavă. Deasupra lui bestia setoasă de sânge. Dedesubtul lui un balaur care căuta să-l prindă. Iar la capătul ramurei erau doi șoareci, unul alb și altul negru, cari rodeau lemnul. Gemând, în groaza lui, vede pe o crenguță câteva picături de miere. Uitând pericolul în care se află, începu să lingă picăturile de miere. Călătorul din povestea noastră este omul care crede că rostul lui în lume e să aibă numai plăceri. Deasupra lui stă un Dumnezeu — judecător drept; dedesubtul lui, iadul deschis; iar ziua și noaptea rod, ca și șoarecii, la firul vieții sale. În vremea aceasta, omul nostru năzuește la acele câteva picături de plăcere din lume și caută să-și învii sufletul la ele. Să fie asta toată înțelepciunea unui om care gândește?

Mai sunt alții cari spun că omul este pe pământ

pentru a gusta durerea cea mai mare și supărările cele mai multe.

Plinius, marele naturalist al vechii împărății romane, spunea, încă pe vremea lui: „Omul este plin de contradicții; ființa cea mai nenorocită, plin de dorințe și nevoi cari nu pot fi împlinite. Iar lucrul cel mai bun pe care Dumnezeu l-a dat oamenilor este puțința de a-și lua viața”. La fel spune și pesimistul Schopenhauer: „Omul este numai o tragedie. Dorințele neîmplinite, nădejile spulberate, suferințele înmulțite, fac din om o tragedie”. Ce tristă este o astfel de înțelegere a vieții! Oare Buda n'a enunțat-o mai înainte? „Toată viața este suferință!” — „Voi, călugării mei”, spune el, „să știți că aceasta este sfântul adevăr al suferinței: nașterea este suferință, bătrânețea este suferință, moartea este suferință, a fi unit cu neplăcutul este suferință, a fi despărțit de ceea ce iubești este suferință”. Pentru Buda toți oamenii sunt la fel. Nu pentru că sunt din „sămânță dumnezeiască”, ci pentru că toți sunt la fel de nenorociți și suspină sub aceeași ursită. O astfel de religie este o religie a desnădejdiei. Dacă limbajul acesta ar fi fost purtat de către Isus, atunci ar fi fost mai bine ca El să nu fi existat. Lucrurile nu stau însă astfel. Isus dă vieții un nou sens. Religia Lui este religia bucuriei; ea luminează viața, n'o întunecă. Nu umple inima cu gânduri negre, ci cu fericiri. Isus nu cere ca oamenii să

se biciuiască și să se chinuiască, ci să se bucure în Dumnezeu. „Bucurați-vă totdeauna în Domnul! Încăodată vă zic: Bucurați-vă!” Chiar la venirea Lui în lume s'a auzit un înger spunând: „Iată, vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru tot poporul!” Pretutindeni pe unde se găsește un creștinism adevărat, se găsește bucurie și fericire adevărată. Am văzut tineri și tinere cari trăiau fără Isus. Viața lor era plină de necazuri. Umbre întunecoase cădeau în sufletele lor. Șerpi, plini de venin, umpleau cupele lor de bucurie. Degetele osoase ale mahnirii îi înlanțuiau. „Calea celor fără credincioșie este aspră”. Însă în viața unui adevărat credincios este, din belșug, bucurie și pace.

* * *

Omul este cea mai mare enigmă a universului. Nobilul și adânc gânditorul om de știință Pascal, a spus: „Omul lăncezește după fericire, dar găsește, în el însuși, numai moarte și nenorocire. Năzuiește după fericire, însă ajunge, cu toate eforturile-i și știința-i proprie, numai la convingerea că în el însuși nu este de găsit nici fericirea, nici adevărul”. Omul dorește după ceva care este în afară de el însuși. În adâncul lăuntruului său dormitează o năzuință spre Dumnezeu. Inima este neliniștită până nu își găsește odihna în Dumnezeu. Oricât s'ar fi adâncit omul în zarva și plăcerile lumii, totuși dorul după Dumnezeu se trezește și îl cuprinde cu putere. „Cum dorește un

cerb izvoarele de apă, așa te dorește sufletul meu pe tine, Dumnezeule! Sufletul meu însetează după Dumnezeu, după Dumnezeul cel viu”, (Psalmul 42, 2,3). Pentru ce i s'a înscris omului vecinicia în inimă? Nu devine el, prin aceasta, o ființă pentru vecinicie? Și dacă este o ființă pentru vecinicie, atunci trebuie să existe pentru lumea vecinică. O doamnă din înalta societate întreabă cândva pe un credincios mai în vârstă despre rostul ei în lume. El îi răspunde: „Rostul unui om este de a preamări pe Dumnezeu pe pământ și pentru a se bucura în vecinicie”. Tot astfel spune și Saul din Tars, — Apostolul Pavel — marele Evreu-creștin, într-o cuvântare ținută în Areopagul din Atena. Iată un pasagiu din această cuvântare:

„Dumnezeu a făcut, dintr'un sânge, între-gul neam al oamenilor, ca să locuiască peste toată fața pământului și a așezat, de mai înainte, vremurile și hotarele așezării lor, făcându-l să caute pe Dumnezeu și să dibuiască până când îl vor găsi, măcar că nu este departe de fiecare dintre noi. Căci în El avem viață, în El ne mișcăm și suntem, după cum au zis și unii dintre po-eții voștri: „Din neamul lui suntem și noi...”

„Astfel dar, fiindcă suntem din neam din Dumnezeu, nu trebuie să credem că Dumneze-zelrea este asemenea aurului sau argintului sau pietrei cioplite cu meșteșugirea și iscusința omului. Dar Dumnezeu, trecând

*„cu vederea vremurilor de neștiință, vestește
„acum pe oameni ca toți, pretutindeni, să
„se pocăiască, pentru că a rânduit o zi în
„care va judeca lumea după dreptate, prin
„Omul pe care L-a rânduit pentru aceasta,
„după ce a pus credința la îndemâna tu-
„turor, prin faptul că L-a înviat din morți...”*

După cuvintele lui Pavel, notate mai sus, scopul vieții noastre este triplu. Mai întâi

legătura noastră cu Dumnezeu.

De când cu ispitirea femeii și căderea în păcat, mi se pare că omenirea se află într-o corabie plecată dela un țărm minunat, rătăcind fără țel. Români, Evrei, mahomedani, păgâni și omul modern, toți sunt departe de Dumnezeu! Dar după cum un fir tainic a adus înapoi, la căminul părintesc, pe fiul rătăcit, tot astfel omul, prin dorul după Dumnezeu, este legat de inima Lui. Și de îndată ce caută, în căință și pocăință, pe Dumnezeu pe care-l pierduse, este pus în legătură cu El. Aceasta este evenimentul cel mai însemnat din viața unui om, atunci când devine un copil al lui Dumnezeu și capătă dorita fericire, în Dumnezeu. Unit cu Dumnezeu, omul mai are sarcina de

a servi pe Dumnezeu și a-L proslăvi.

Atâta vreme cât omul nu se găsește sub stăpânirea lui Dumnezeu, se găsește sub stăpânirea

trupului, în care locuiesc instincte josnice, cari îl atrag spre pământ și îl silesc să intre în legătură cu josnicia și păcatul. Pe dată ce omul a intrat în legătură cu Dumnezeu, prin Isus care a murit pentru păcatele lui, stă sub influența Duhului Sfânt, care îl face mai curat și mai după voia lui Dumnezeu. Dorința lui vie va fi de a cinsti pe Dumnezeu lui printr-o viață dusă după voia Lui și de a lucra pentru El, într-o râvnă sfântă. Iar al treilea scop este de

a se pregăti pentru vecinicie.

Trebue ca să murim odată, iar după aceea urmează judecata. În textul indicat, din cuvântarea lui Pavel în Areopag, citim că: „Dumnezeu a rânduit o zi, în care va judeca lumea după dreptate.” Vai de acela care va trebui să vină în fața lui Dumnezeu cu o viață pierdută! Nu este așa cum crede lumea: „trai vesel și moarte fericită”. Cine vrea să moară în fericire, adică având păcatele iertate, trebue să fie în legătură cu Mântuitorul Isus, trăind o viață pentru El.

Ajungerea acestui triplu scop să fie năzuința serioasă a oricărui om care gândește și își dă seama de viața lui.

SUNTEM NEMURITORI ?

Oameni și generații, neamuri și popoare, au trecut prin lume și s'au pierdut în uitare. Oare unde se găesc în această clipă ? Noi spunem : „Au fost, dar acum nu mai sunt !” Ce au devenit toți aceștia ? Oare au încetat să mai existe, atunci când au încredințat morții ultimul lor suspin ? În mod obișnuit vorbim despre morți, adică despre unii cari, cândva, au trăit, însă cari nu mai există acum. Să existe oare, în realitate, morți, sau poate și „morții” trăesc ? Ori poate că au trăit în vreme ce mureau și trăesc și acum, după ce au murit ? Să fi fost în ei ceva care întrece moartea și care nu poate să fie nimic nici chiar de moarte ? Oare omul să mai posede, în afară de trup, această parte muritoare, încă ceva nemuritor : un suflet care să supraviețuiască și morții ?

Nemurirea și moartea au devenit, pentru mulți dintre contemporanii noștri, lucruri perimate și de mult rezolvate. Căci dacă omul ar purta nemurirea în sufletul său, atunci s'ar fi găsit, de

mult, cu ajutorul luptei și bisturiului de disecție. Intocmai ca și floarea câmpiei, tot așa se ofilește și omul ; ca și roua de pe iarbă, tot astfel dispăre omul în moarte. Mohorita groapă a putrezirii îl primește, pământul devine acoperământul său, iar praful său se amestecă laolaltă cu pulberea pământului. Aceste afirmațiuni nu sunt deloc noi. Isus a avut deacuma de luptat cu oameni cari nu credeau în existența spiritului, ci numai aceea a materiei — materialisti — și cari negau o viațuire după moarte și o înviere. Ba chiar mai înainte de Isus găsim că : „Sunt oameni răi și spun : viața noastră este scurtă și plină de greutate. Dacă omul s'a săvârșit (din viață) atunci nu mai este. Am venit din întâmplare și ne reîntoarcem tot acolo, ca și cum n'am fi fost. Căci răsuflarea din nările noastre este un fum și gândul o scântee care sare din inima noastră. Când inima noastră s'a stins, atunci trupul dispăre, ca cenușa, iar spiritul ca o adiere subțire”. Mulți cred că spun un lucru vrednic de laudă atunci când compară pe om cu un animal. Cari sunt însă urmările grozave ale acestor afirmații ? Dacă suntem animale, atunci de ce să nu trăim ca animalele ? Să ne mai mirăm că reprezentanții unor astfel de învățături sunt robii diferitelor patimi ?

Cu ce se poate dovedi că sfârșitul existenței noastre este mormântul ? Acest lucru este numai o afirmație fără temei, care nu poate, tocmai din cauza aceasta, mulțumi pe nimeni. Batjocoritorul poate să ridice potirul și să spună : „Să mâncăm

și să bem" — dar, în vreme ce adaugă: „căci mâine vom muri” i se strânge gâtul, de teamă, iar vinul cel dulce se preschimbă în fiere amară. Este posibil ca în vârtoarea păcatului să strigi: „Aici să ne fie viața bună și frumoasă, căci nu există nici un „dincolo” și nicio „revedere” — însă în vreme ce omul spune aceste cuvinte, se simte, totuși, cutremurat, gândind la nimicire. Sentimentul nemuririi este înăscut în om; de aceea nu se poate înlătura cu atâta ușurință. Un glas tainic ne vorbește, în ciuda necredinței: „Hei! Și dacă nu ești nimic, ci trăiești vecinic, atunci ce vei face?” Cunoscutul necredincios David Friederich Strauss, a trebuit să zacă bolnav vreme îndelungată. Cu ce s'a ocupat el puțină vreme înainte de moartea lui? Cu chestia nemuririi sufletului. S'ar părea că această problemă era pentru el de mult rezolvată, căci de multe ori a scris și a spus că viața vecinică nu există. Lucrul stă însă altfel. Chiar în ziua morții lui a cerut spre citire o lucrare a filosofului grec Plato, (mort în anul 348 a. Chr.) despre nemurire. El a citit această lucrare și a spus, pentru împăcarea conștiinței lui: „punctul acesta de vedere este de acum biruit!” Fără îndoială, lucrarea lui Plato despre înviere era de acum un punct de plecare ușor de învins, căci Isus a învățat o altă nemurire; dar nemurirea ea însăși, rămâne. Nu este de niciun folos ca să trecem peste chestiunea nemuririi. Ea nu este, în chipul acesta, înlăturată. Realitatea

unei vieți vecinice va fi recunoscută, de fiecare dintre noi, de cum vom muri

Nici un om nu este săturat de lucrurile pământești. De aceea, cu toată gama plăcerilor de cari ne putem bucura, străbate un val de deșertăciune și pustiu prin toate sufletele. Chiar bogatul, căruia îi stau la dispoziție, din belșug toate plăcerile vieții, chiar bogatul se simte nemulțumit. Cum se face acest lucru? Animalul este doară mulțumit când are de mâncare și de băut din belșug. De ce este nevoie ca omul să treacă prin viață infometat și însetat? Numai pentru că el are în el o creație vecinică: sufletul nemuritor, care provine din Dumnezeu și care nu poate fi săturat cu lucruri materiale.

Toți avem convingerea că suntem mai mult decât toate animalele din jurul nostru. Ce prăpastie între ele și noi! Noi putem să gândim, să plănuim și să creăm. Sufletul nostru se poate ridica deasupra acestei lumi, poate mulțumi lui Dumnezeu, poate sta într-o legătură strânsă cu nevăzutul, să-L iubească.

Da, pentru acest suflet a găsit Dumnezeu o mântuire minunată și prin primirea acestei mântuiri, poate orice suflet să capete iertarea păcatelor, fericirea și nădejdea vecinică. Omul, care este dăruit de Dumnezeu într-un chip atât de minunat și care este chemat la astfel de lucruri, trebuie să fie nemuritor. Măreția și darurile minunate ale omului, precum îi ceece a făcut pentru om, prin

Isus, pe Golgota, toate aceste lucruri ar fi o taină dacă el nu ar fi nemuritor.

Fiecare poartă în lăuntru său adâncă încredințare a nemuririi. Indianul roș al Americii visează o vecinicie cu păduri minunate și locuri de vânătoare. Sălbatecul Arab, al pustiei cele calde, nădăjduiește după moarte la un paradis cu ape răcoritoare. Locuitorul Grönlandei, privind la marea lumină polară, vede sufletele celor morți bucurându-se acolo. Negrul din Africa împodobește cadavrul căpitanului său cu podoabe strălucitoare și de preț, cari să-l înfrumusețeze în lumea cealaltă. În sfârșit, nu există popor care să nu creadă, în orice formă ar fi, în nemurire. De unde au păgânii această credință? Sufletul omului este nemuritor și poartă această comoară, care nu poate fi nimicită, în el însuși. Această încredințare a nemuririi noastre ne spune și nouă: „Mormântul nu este soarta ta cea vecinică, partea ta nu este putrezirea, ci soarta ta este ca în prezența lui Dumnezeu să fi vecinic fericit.”

Judecata și mintea noastră cer nemurirea. Orșicare lucru din lume, fiecare copac și firisor de iarbă, are un scop hotărît, pe care și-l ajunge. Numai omul nu-și ajunge scopul său. Poate să învețe cât se poate de mult, dar n'a terminat. Poate fi sfânt, desăvârșit, însă pietatea și toate virtuțile lui nu sunt decât lucruri neterminate. El ar dori să-și desvolte calitățile lui dar, în aceeași clipă, mâna aspră a morții îl nimicește. Dar dacă omul nu-și poate ajunge scopul său aici

pe pământ, atunci trebuie să vină o vreme, după moarte, când se poate desvolta și ajunge la scopurile pe cari Dumnezeu le-a pus înaintea lui. Minunatul suflet omenesc care gândește, creează, cercetează lumea și cuprinde pe Dumnezeu, nu poate pieri! El leapădă, în moarte, trupul supus putrezirii și se înalță spre Dumnezeu. „Trupul trebuie să se prefacă în pământ, așa cum a fost; sufletul trebuie să se îndrepte spre Dumnezeu care l-a dat.”

Legea dreptății pretinde nemurirea noastră. Dumnezeu este drept și de aceea trebuie să pedepsească răul și să răsplătească binele. Lucrul acesta se întâmplă, adesea, și în viața aceasta. Însă cât bine rămâne nerăsplătit și cât rău nepedepsit! Lazăr cel pios trebuie să se svârcolească, la sfârșitul vieții, în dureri, în vreme ce bogatul uitător de Dumnezeu se scaldă în desfătări. Minciuna și nedreptatea biruesc; adevărul zace la pământ. De aceea trebuie să existe, în cealaltă lume, un loc al compensațiilor, o fericire în care toți cei credincioși sunt strânși și răsplătiți, și un iad, în cari cei necredincioși să-și găsească locașul lor. De aceea este scris în Biblie: „Dumnezeu va răsplăti fiecăruia după faptele lui... Slavă, pace și cinste va veni peste oricine face binele; necaz și strâmtorare va veni peste orice suflet care face răul”. Cu gândul la o astfel de îndreptare se mângâie credinciosul, așteptând răbdător clipa când Dumnezeu îl va chema la El.

Dacă Biblia este adevărată — și lucrul acesta

nu se poate tăgădui—dacă Isus a vorbit adevărul — și despre acest lucru nici nu ne îndoim -- atunci nemurirea noastră ne este asigurată. Isus spune: „Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; temeți-vă mai curând de Acela care poate și sufletul și trupul să le piarză în Gheenă”. — „Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi. Și oricine trăiește, și crede în Mine, nu va muri niciodată”. — „Tată, vreau ca acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu mine și aceia pe care Mi-ai dat Tu, ca să vadă slava Mea, slavă pe care Mi-ai dat-o Tu”. — „Eu dau oilor mele viața vecinică și în veac nu vor mai pieri”. — Omul bogat a deschis ochii, după moartea lui, în iad și în dureri; Lazăr cel sărac în sânul lui Avraam. Oare aceste texte biblice nu sunt precise și nu întăresc încredințarea noastră într-o viață de după moarte? Punctul de vedere fundamental al Bibliei este nemurirea omului.

Cari sunt concluziile cari izvorăsc din credința în nemurire? Dacă purtăm în noi o făptură vecinică, atunci este greșeală de neiertat faptul că nu ne ocupăm de ea. Egiptenii din vechime se sileau, la izbucnirea vreunui incendiu, să scape mai întâi pisicile lor, socotite de ei drept sfinte și apoi să salveze copiii, iar oamenii se ocupă mai mult cu îngrijirea trupului lor pieritor decât cu îngrijirea sufletului lor vecinic. Lumea aleargă după plăceri, se luptă pentru pâinea zilnică, își irosește puterile în van, însă nu ajunge niciodată la întrebarea: „ce trebuie să fac pentru a fi

mântuit?” Nu găsim timp pentru a ne ruga, pentru a citi Biblia, pentru a ne ocupa de Dumnezeu. Ce ar folosi însă unui om să câștige toată lumea, dacă și-ar pierde sufletul?

Credinciosul are o mare mângâiere în nădejdea unei vieți vecinice. Ce însemnătate poate să aibă faptul că, o scurtă vreme, el trebuie ca să sufere prigonirea, disprețul și ura lumii? Mai curând sau mai târziu, se va întoarce pagina și va putea să audă: „Credincios ai fost peste puține, vreau să te pun peste multe; intră în bucuria Domnului tău.”

Dacă există o viață vecinică, atunci nu trebuie să fim în tristețe pentru iubiții noștri cari au trecut, înaintea noastră, în vecinicie. Ne-am despărțit de ei numai pentru vreme scurtă. După ce i-am coborît în groapă să scriem pe piatra lor: „Eu vă voi vedea iarăși, inima vi se va bucura, și nimeni nu va răpi bucuria voastră”.

O doamnă, care nu credea într-o viață după moarte, vine acasă, într-o seară, dela o petrecere și găsește servitoarea ei adâncită în cetitul Bibliei. Privind peste umerii servitoarei, în cele ce le citea, se gândi: „Sărmană ființă! Cum poți să te bucuri de cartea aceasta atât de plictisitoare!” Și s'a dus în odaia ei, ca să se culce. Somnul însă nu venea. Neliniștită, în suspine și cu lacrimi în ochi, se svârcolea în patul ei. În sfârșit, se sculă și începu să se roage. Ce se întâmplase oare? Privind în Biblie, zărise un singur cuvânt: „vecinicie”. O voce lăuntrică i-a zis chiar în clipa aceea: „Chiar dacă tu nu vrei să știi de vecinicie,

ea totuși există. De aceea pregătește-te să întâlnești pe Dumnezeuul tău!" Lucrul acesta o neliniștise atâta de mult. În această neliniște a ei, ea a înălțat glasul către Dumnezeu și a spus: „Doamne, mântuește-mi sufletul și iartă-mi păcatele!". Iar Domnul i-a ascultat rugăciunea. A doua zi, ea și-a întâmpinat servitoarea cu cuvintele: „Există o nemurire și eu sunt gata să merg în vecinicie". Oricine crede în nemurire nu poate să rămână în păcat.

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
- I A Ș I -

Au apărut până acum în „Biblioteca Vremii“

- No. 1. Materialism, Nemurire și scopul vieții.
- " 2. Epuizat.
- " 3. Cosmologia modernă și credința în Dumnezeu.
- " 4. Chestiunea sexuală din punct de vedere medical și moral.
- " 5. Om sau mașină?
- " 6. Se îngrijește Dumnezeu de noi?
- " 7—8. Să trăiești — Pentru ce?
- " 9—10. Există spirit? A Ș I.
- " 11. Mai poate crede omul de azi în minuni?
- " 12. Enigmele Universului.
- " 13. Origina Omului după ipoteze și științe.
- " 14. Se poate moralitate fără religie?
- " 15. Cartea cărților.
- " 16. Suntem nemuritori?
- " 17. Cine ești? ce vrei? de unde și încotro?
- " 18. Ce e credința?
- " 19. Ce spun oamenii mari despre Biblie.
- " 20. Există un Dumnezeu?

